

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.18. Manifestentur opera Dei. Declaratur hic opus illuminationis mundi, & Sacramentorum, nec non doctrinæ veritas Euangelicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](#)

eui secreta sua Dominus revelauit, cui pectus in-
nuit ut Dominum interrogaret, ipse exponat, quid
senioris de eo quod ait; quod factum est in ipso, ut a
etiam.1. erat. And ergo interpretationem quia ius Aiane
calumnias tam canebat: quid ait? quod perfex-
tus, & manus nostra seruata sunt ex verbo vita
& apparuit nobis. Vides hic, inquit D. Ambros.
quid tacitum sit in Christo, hoc quod nolitus ap-
paruit oculis, hoc est nostra vita. Caro ergo que
in Christo apparuit, vel Christus in carne, ipso est
nostra omnis vita.

IV. **Quid factum sit in verbo?** Hoc perfectus argumentum vterius inquir-
it, quid factum sit in verbo? factum non tute
esse diuinum, vel diuina persona: nam hec fuit
ab initio. Porro in ipso facta fuit in tempore na-
tura humana, nostra caro, sanguis noster, nostra
paupertas, nostra mortalitas: crux, verbera, passio,
mors, sepultura. Hac omnia, inquit, nostra est
omnibus vita: nostra ex eum caro in nobis ipsi,
mille principium est malorum tristisque mortis:
illa vero, qua facta est in ipso, nostra est vita
& salus. Mors in nobis occidit: in ipso vero, vi-
tam tribuit: paupertas in nobis inopes efficit:
verum in illo nos dantes facit: sepultura in no-
bis ad corruptionem ducit: in ipso autem nos ab
ea liberat. Quid ultra mors? Ipse loquatur
Ambrosius: Quod factum est ergo, in ipso vita
erat. Caro facta est in ipso, vita est: infans facta
est in ipso, vita est: iudicium factum est in ipso, vi-
ta est: mors facta est in ipso, vita est: uulnus fa-
ctum est in ipso, vita est: illatio facta est in ipso,
vita est: diuisio facta est in ipso, vita est: sepultura
facta est in ipso, vita est: resurrectio facta est in
ipso, vita est. Vnde quia in ipso facta sunt, quan-
tas vis & nostra facta conuersio est, ut que perireat
reddatur. Ad postremum vendito facta est in
ipso, vita est: ad mortem venditus à Iuda, empitus à
Iudeis ad montem, ut prelio eius sanguine nos re-
dimemur ad vitam. Hec est vita, qua facta est,
hoc est vita que apparuit, hec est vita quam audi-
tumus. Hec est vita que erat apud patrem: qui
ipso postea est natus ex virginis, ut est vita mo-
ratoria. Ad huius confirmationem adducit, quod
autem Dominus scipium comparatus grano frumenti:
in cuius morte vita coulifit granorum, qua
ab ipso enascuntur, similiter & illud Vatis
Hieremie: In umbra eius vivimus: in umbra
eius nostra est omnia vita. Eius, inquit um-
bra, est ea que nos erat, dum brachia sua in
cruce latus extendit. Umbra, quam ea de cau-
si poltulat, vocabatque David alatum vim-
bram extenuatum: Sub umbra alarum tuarum
protege me. Si hoc minime intellexeris: Mani-
festatione Bapt. de Lavaux, Tom. III.

Teres.12. **24.** **Tores.4.**

V. **Quam virtutem habeat umbra?** Ad huius confirmationem adducit, quod
autem Dominus scipium comparatus grano frumenti:
in cuius morte vita coulifit granorum, qua
ab ipso enascuntur, similiter & illud Vatis
Hieremie: In umbra eius vivimus: in umbra
eius nostra est omnia vita. Eius, inquit um-
bra, est ea que nos erat, dum brachia sua in
cruce latus extendit. Umbra, quam ea de cau-
si poltulat, vocabatque David alatum vim-
bram extenuatum: Sub umbra alarum tuarum
protege me. Si hoc minime intellexeris: Mani-
festatione Bapt. de Lavaux, Tom. III.

**§.18. Manifestentur opera Dei. Declaratur
hic opus illuminationis mundi, & Sacra-
mentorum, nec non doctrina veritas Euani-
gelica.**

A **L**iud hic contemplatur opus D. Chrysost. 45. **D**eclaratum in hac coeli illuminatione, **H.m.4. in**
nempe mundi illuminatione. **A**demit **I.ad Co-**
filius Dei opus illud perfecturus, **qua** solus hoc enim,
poterat: est eternum lux per eternam. **Erat lux Isai 49.6.**
vera que illuminat omne bonum venientem in
hunc mundum. **Vt** talis misit illum Pater: **D**e-
dus & in lucem genitum: & vt talis se fatebatur:
Ego sum lux mundi. Mundus cecus erat, nec
superbia, nec Dei mysteria cognoscet, illum
Redemptor nollet illuminare: & quomodo ē CuChri-
stie hunc cecum. Domine, si statutum tibi stus leui-
sit oculos vistumque dare huic coeo, nomine sumptus
magis secundum rationem fusiles, quandoque rit: nou-
dom tuis stellis concludas manus, ut duas ex stellas,
eis colorum eius imponas letibet: ex illis nongen-
erum in illo negotio oculi efficietur ipsis stellis mas.
lucidores? quod si in hoc nolis casus expendere,
nec adferre esse, numquid tibi est impossibile
de terra duos adamantes, seu crystallos, seu vi-
tra falem lumere, que ex le, cum diaphana sunt,
proximam habent accipiendo: clarissi seu luci
dispositionem? Poterat & hoc: verum non tanta
fusilis hucus operis eminentia, quanta fuit, cum
pulchritudinem accepit: illum salutis commiscent, lu-
cum compositum, illoque oeci oculos conspergit,
& illuminavit. En tibi hinc mundi illuminatio. Per quos
cecus erat, ut prædicti: Domine, numquid fuerit il-
lumino facilius fusilis duas stellis, angelos summa-
coeli dieo, illum illuminare, illum erudire, tuis mun-
qui cum sint doctissimi magistri, hæc nullo ne-
gotio exequentes? Nunc Angelus, quem
missi populo tuo excoenit prædicatorem suffi-
cientes erat, ut paucioribus illum rationibus
illuminate, & tantam ei culparum suarum co-
gnitionem ingerat, ut in tantas prorumperet
lachrymas, ut locus ex illo tempore diuinus fuerit:
Locus lamentorum. Si hoc non placuerit, summo
mundi adamantes Philosophos, Oratores, Rhe-
tores,

Mm **tores,**

tores, Sapientes, qui mundi gaudent auctoritate. Nequaque, sed vel parum accipit pulu eris, scilicet Apofolos mundi iconiam, illos qui peribus sapientum, potentumque protrebantur. **Ea** que non sunt, illos apprehendit. & eis otis sui salinam imponit, hoc est, diuinam suam sapientiam, & factos lutum, oculis mundi imponit. Euntes in mundum uerius sum predicate. illisq; ait, vos estis lux mundi illis igitur illuminat, conuertit, docetque mundum, Reges, Imperatores, Marchas, Crocos, sapientes: illis hoc agit, vi parentum & ante celsitudinem dicit testimoniem, quorum cultum cum lache luxerant, coque adducit ut tamquam Deum adorent hominem crucifixum: nec non repudium mittant legibus eorum appetitui maximè convenientibus, & cam ambabus vobis amplectantur, quae nihil aliud docet, suader & inculcat præter mortificationem, crucem, penitentiam, siue abnegationem.

III.
Quod
fuerit
marium
Christi
signum.
1. Cor. 14.
26.
1. Cor. 1.
17.
2. Cor. 4.
6.
1. Cor. 1.
17.
IV.
Disputa-
tio
Christiani
cum
Gentili
Pauli
ad
Platonem
longe
cum
Gentili
preferebat:
Gentili
autem
Palam
Platoni
deferebat D. Chrysostomus leotsum ad latus
enocuit Christianum, atque illi quod stulte in
D. Pauli misse fuit opinionis perseveraret & quod

eius partem defendenderet Gentilis; ipse vero pro Gentili disputaret. Si namque Gentilis tibi concedat, quod Platensis Paulus scientiam si perarent, illico inferent non mitem illi, quod de Cimam statim persuaserit in agis, quam Plato fecit: sed dum tu Gentili concedis quod prætentis, hinc argumentum educes, quo pœnit, illi manuque confingas: si namque Paulus Platonicam scientiam inerioris infinites, Verba D. Chrysostomi in medium proferamus: De Plato et in Tom. A. quirebam: in qua diffinitione Gentilis conabar offendere Paulum, sicut in inodotum fuisse Christianum vero temore contra confirmare amittendum Platonem Paulum fuisse eloquentiorum. Hoc pasto Gentilis viliter enasceretur se ita indecetur: si Platone superioris Paulus iusserit multa non numero affrere potuerint, non gratia viceisse Paulum: sed facundia. Quoniamque Gentilis causam inebitur Christiani, Christianus vero Gentilis: nam si Paulus inerratus fuit, vicit animi Platonem, profecto clarissima fuisse eius victoria: quia inodotus illius discipulos allicens in se: & ad se omnes conseruit. Ex quo fuisse constat &c. Non hoc operis attribuentum Paulo, quod illa prædicatione perficit, sed virtutis superiori & potentia, quae immunitate Platonis argumentum praecurebat.

Ehi: aliud format D. Chrysostoli argumentum: Cum illi dixerint rustici fuisse Apofelos, D. Chrysostomus adiacionem, item & inodotum, & illiteratos pauperes abiectos, imprudentes, obsecros: non sunt vitæ leditiae in Apofelos, sed eorum gloria, quia tales viri clariores totu orbi apparuerunt, sequentes & tra- erunt, rustici, indecti viri sapientia & virtute prædictos tyrannos, diuini gloriam & omnino dentique exierunt se astantes, ac si viri non sufficerent: superuenient: quicunque magnam confitit effet crucis portium &c. Hanc candem prosecutum materia opus expendit ab ipsi perfectum: Vnde pectorum, tenoriorum opifex, publicanus, inodoti illiterati, à longinqua Palestina regione profecti, philosophos, rhetores, viros in decendo grandissimos, a propriis eti- cies, omnis brevi superanterunt: cum tunc uniuersi- ren pericula populi, & Regis infestissimi, natura ipsa repugnat, tempore veiuia longa, & vehementior confuetudinis pugna; armatis demoni, diabolus in- fensus, & universa commouens, Reges scilicet, Principes, populus, gentes, ciuitates, barbaros, Gracos, rho- tes, sophistas, oratores, iudicia, varia supplicia, va- rias.

*Hom. 4
seq.*
quot philosophi conati sunt in Republicis nonas
instituere gubernationes, & omnia in auras eva-
nuunt; porro dum Apostoli nouum mundo re-
ligionem predicant, nouum Deum annuntiant
omnes, quotquot ut Dij ubique celebantur, con-
demnant, nequam vitam, & eam quidem omnibus
mundi carnisque repugnantem inclinationibus,
res illis ex sententia optimè succellentes qua-
ratione hoc est. Persepe qualis fuerit hæc cœci
illumino cum luto in manibus Christi, cum
pulvere salmis eius immixto. Illo igitur modo
contingit mundum illuminari.

strumentum, per illud oculos effinxit locidos
vifimumque clarissimum. Hoc notate soleo, vt
efficacia exponam. SS. Sacramenti, in quo VIII.
verè & realiter corpus & sanguis Christi conti-
nentur. Si pellis capra: ex folio contactu Eliz, tan-
tam. Huius virtutem, quanto magis ipsum
corpus? quod clare paruit: cum illud tangens
Efficacia
venerabili-
lis Sacra-
menti.

G 46
V.
Opus Sa-
cramen-
tum mi-
nabile.
D. Gregor. Nyffen. in hoc opere diuinum &
supereminentis contemplatur opus quod efficaciter
Sacra menta. Qya ratione fieri potest, ut modicā
aqua aperiat corpori, mundetur, & illuminetur
anima? quis credit, quod paucis illis verbis Ego
te absolvō à Confessario legitimo prolatus; qua
verba sunt tali, ut vix ad corpus pertingant
penitentis & quia punitiū illico euangelū in-
star tum penitentem à culpis omnibus reddant
aboliūtum? Hic tibi patet ut Dei virtus, & opera
qua facit, qui modicē luto ceci faciet applicato:
eūdem illuminante: eo quod lumen hi latuit
Dei omniumtum, cuiusque contactum manibus,
& quo vtī vult ad efformando oculos: & licet
alias peccata misit, non videas manus, veru-
mentem: & Dei manus assūtum, de quo dicitur:

Suggetit nobis haec doctrina motuum, ad

Joan.135; D.GREG. Orat. des. Baptes- mate que incipit. Nunc a- gnosco gregem meum.

manus, & Dei manus assiluit, de quo dicitur: *Hic est qui baptizatur. Ad rem congreu ponderat Virgo Moysi mylletum: Virga erat à nuce, seu corrylo, Et a nubil aliud quam commune lignum, quod à cuiusque manu ceditur. Et portatur & conservatur ut aptator ad quodvis funeris usq*ue* ad arbitrium tradatur. Verum cum Deus ea vi voluer per manu Moysi milite, furisque non nob^{is} stupenda patram in eccl^{esi}, æte, aqua, anima- libus, terraqua prodigia: Ad hanc erga Moysi*

vi inquit: omnes sanctificaret dolores, atque
redderet vitas, & quietis ac gloria intrinsecas.
Enicamus (aut D. Greg. Nazian.) usq[ue] a
rationem sacrificare lacrymas fundit, ut lacrymas
laudabilis reddat, &c. Qui namque potius alii
meando lutum, reddere illud instrumentum
oculis apum producendis, poterit, suscipien-
do flagella, persecutions, lacrymas, igno-
rancias, fatigations, mortem, sepulturam,
poterit, inquam, hac omnia suis manus ac-
cepientibus, & in se recipiendo, reddere glorias, fa-
luit, atque instrumentum, de quibus alias si-
endum.

VI. manu mota poterat peruenire, hac attingere. Simili modo per penitus effectus pallij Eliae admirabiles, quod ex bellibus capraturum erat confutum. Quia in levile magis, minoris efficaciz, valoris que inferius? Atamen ab Elia contactum, & per eam virtutem; quam ex illo contacti recipiebas in Eliseo duplicum illum operatus est spiritum; quo toto mundo erat celestissimus; sed quid operatus bellus caprius: quia per contactum Eliae fratrum tuorum accipisti. Idem in belibus Elisei considerat. & tandem cum hoc hodiernis lato concludit, quod cum sit adeo vile, horrendum, contemptibile, & a luce ita diffusum, ut nihil magis, illud tamen Redemptor tangens, sumenique ut manus suarum in-

Tandem hic via stermitur, ut exponamus qua ratione hoc opere, Evangelij suac doctrinæ opus 47

adeo insigne manifestèt. Dei opus est Doctrina adoepte rationem, ob quam creatus fuit homo, & in quo consistat beatitudo, utrumque finis hominis, quibus, medijs illam assequamur. Et autem haec sapientia adeo abscondita, vt illam nullo potuerint tempore comprehendere, nec imaginari etiam subtilissima creaturarum ingenia. Circa quod valde fecerunt Iob locum inquirentis in quo vera posse sapientia reperiatur. *Iob 18.1. Habet argutum venarum suarum principia &c. Sapientia vera ubi emittitur: Varijs adductis metaphoris, aquum, maris & abyssi declarat, quod illam nullus potuerit intellectus creatus aliqui, quodque velut opus diuino intellectus proprium, ipse solus eam posset expoere: & ad hunc finem descendit Dei filius in mundum ut probat vires Baruch alio non minus longo, ac mysterio discutit. Nequibant homines huius vi ibis suum comprehendere finem verum, in quem fuerunt creati, nec intelligere in que eorum conficeretur veta beatitudo. Quocirca de hoc singuli plures errores, quam verba proferebant, de quibus tractatus edidit amplissimus D. Augustinus, in libris de Civitate Dei.*

XI. Christus illam aperit. *Venit Dei filius, & hanc in terra proponit sapientiam, exponens finem propter quem Deus unius in mundo creaverit, scilicet celum, ubi tantummodo vera est beatitudo: viamque eo rendentem aperit esse colores, mortem, crux, paupertatem, persecutions, lacrymas, vitam perditam ut illam assequantur &c. O Domine, quam est hoc opus o ero sum & quis illud intelligit? Quod si vitam voluero, mortem oportet ut amplectar: Si diutias appetam: illas rejeciam: si quem oportauerit, laboriosum incumbam: Si gloriam quaesierit, crucem inestigem: Hoc Christus diutibus proponit, illis facilitatum suatum perfruendis contemptum, & eleemosynam: sed quis fructus & tristidebant eum, qui erant avari. Accersit Dominum adolescentis opibus praedives, & viam ab eo percunctoratur sapientiae eum Dominus: Vnde, unde omnia que habes, Ceda pauperibus &c. & habebitis res tuarum in caelo. Audiret hoc adolescentes & non dum prolatis perfecte, verbis, terga vertit Salvatori: Abi tristis!*

Hæc via fuit ratio, cur in Christum soliti sunt surrexerint, quia doctrinam hanc non capiebant, tamne ut definitum anteaque fabulas deridebat. Hic etiamen legitimus verborum illorum sensus, quibus illos affatus est Christus: Queritur me interficere: quia sermo meus non capitur in vobis Domine, quia ratione opus hoc quod praedicas.

Iob 2.37. 16.14. Matt. 19.32. 18.3.37.

intelligam! Doctrina est haec difficillima¹, talisque futura est mundo, & labore non paruo tui fundabunt discipuli, quibus haec præcipis admpliandam. *Entra in mecum universum predicate Mart. 16. Euangelium &c. Illam in hoc opere confiderat 14. via namque ut visus reparetur, & oculi efformentur, ea est, que huic visetur esse contraria: ne peccata inluti. Iter ad quicquid est labor, & quanto videris hoc esse gratores, tanto sit ipsa tua felicitas. Idecirco dixit D. Iacobus: Omnia gaudia Jacob. 1.2. existimare, fratres mei, cum in tentatione variis incidentiis, ut quamobrem? ac ea est ratio, quam ad Enstoc. assignat Ieremia iuxta Septuaginta: verba tueruntur hæc illa, quibus (te ita D. Iacobus) l'aula vphio Pandia omnis pecunia sanctitatis, velut communis se folero suffinebat: Tribulationem super tribulationem, spem super spem expectat: vbi Isa. 28.10. nostra vulgata loquitur: Munda, renanda, expedita, recubenda &c. Quando super te grauis irrit aduersitas, conuide animos: est etenim ad exitas, qua requies obtinetur: & quando tribulationem tribulatio lequitur: spes toruere spem corroboret: iam enim ab Apolo p̄missionis: Quod momentanum, & tene est tribulationis nostra, supra modum in sublimis eternam glorie pondus operatur in nobis. Quod tribulatio gloria operetur? Pauperes accumelet dirarias? Mors tempora ea vitam operetur aeternam? Vtique! Ita etenim Dominus effingit cœcos & hoc quod vñum quis vivere dūmante, illiique efficie, ipsius est medium, quo vides oculique comparantur.*

§. 19. Et hinc uit oculos. Dom Dominus oculos linit, ita demulcit, & afficit, ut implieat pleuram illud: Centoplum accipiet: ut patuit in Arnulpho.

A Pertiuit adhuc in hoc opere Dei manifestatur opera, si formam, attendas quā dicit Euangeliū lumen à Christo fulle appossum: *Lumen oculis eius. Nullus apex tuo eret mysterio. Nota verbum: lumen, quod lumen. deriuatur Aenire, & proprie significat de mulcere, & souere. Sic ait Cicero, quod index vti De claris verbis debet lenioribus: Indus, delinctor debet oratoriis oratores &c. Principe Sichimotum refertur. 5. Interius quod advertebis Diuina: Cristum delinitus blandus, q.d. Evangelista, quod Christus non cum impetu lumen oculis, ecce linient, velut lamina summa suavitate ac molibria hoc alijs superposuit; ita illos obliuens,*

